

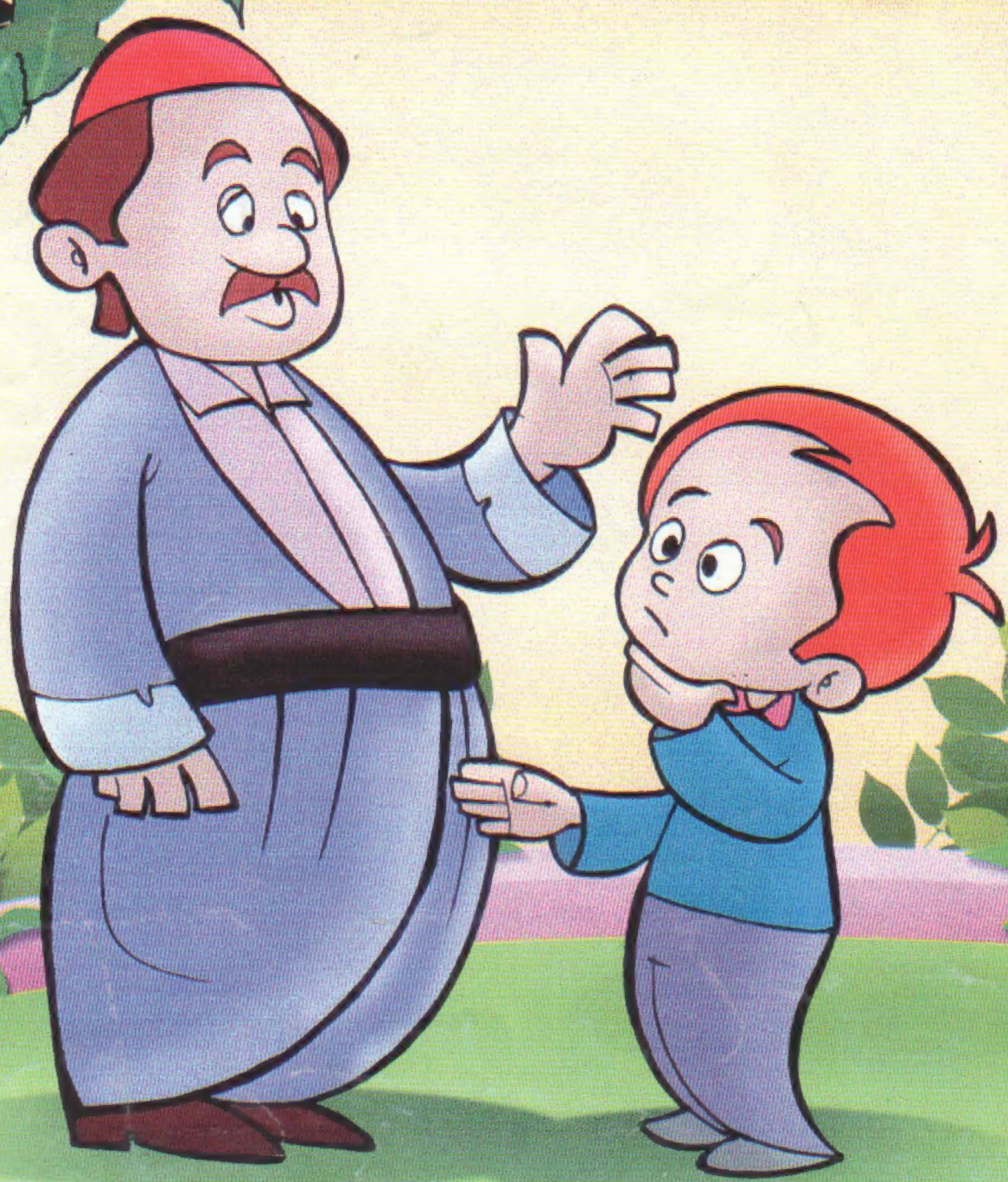
ژماره ۱۳۶
تشرینی دووهم
۲۰۰۷

منتدی اقرأ الثقافی

www.igra.ahlamontada.com

هجرة

سهیرانگاو ژینگه

نووسن و سیناریو: کیفاج غازی
نیگار: دارا مجدهد عهلی

2

به یار نهوه چی دهکەیت، وه ره
یاریه که مان ته و او بکهین

پیم گوتن با له گوله کان
دووریکه وینه وه، سهیرکەن
چیان لیها ته وه؟

1

هاوړتیان با یاری
تویی پی بکهین

باشه به لām با له گوله کان نزیک
نه که وینه وه تا بق و پویه کانیا نەشکین

به لām لای گوله کان گۆره پانیکی
باشه و بۆ یاریکردن خوشه

3

خیرا نانه که تان بخۆن،
تا دهست به یاریکردن
بکهینه وه

نه مجاره یان
یاریه کی تر
دهکەین

باشه به لām پاشماوه ی خواردنه که مان
کۆدهکینه وه ئینجا دهست به یاریکردن

4

نا... نه کهیت بهختیار، پیوسته ئه م
پاشماوانه بکهینه ناو کیسه ی زبله وه
نه که فری بدهینه سهر زهوی

چی؟ کیسه ی زبل؟ جا ئه م
ماندوو بونه ی بۆ چییه؟
خۆ جاریکی تر ئیمه نایهینه وه ئه م
شوئنه!

له گوله کان دووریکه وینه وه
زبل فری نه دهین، جا ئه مه
کهی ناوی سهیرانه؟!

5

راسته ئیمه نایهینه وه بۆ ئه م شوئنه به لām
خه لکی تر دین، بویه ده بی به خاوتنی به جیتی بیتین

جا نه گهر ئیمه
بیخهینه ناو
کیسه ی زبل، کتی
هه لیده گرت؟

به یار خۆ نالایی له گه ل
خۆماندا بۆ ماله وه ی
ده بهینه وه!

6

نا... نایهینه وه بۆ ماله وه، ئۆتۆمبیلی
شارهوانی دیت و هه لیده گرت، ده بی ژینگه
پیارترین تا خۆمان و شاره که مان له نه خوشی
پیارترین

منیش ده چم
دوور له گوله کان
شوئینیکی باش
بۆ یاریکردن
ده دۆزمه وه

که واته
کیسه یه کم
بده ری تا
زبله که ی
تیبه کم

خاوهنى ئىمتياز
وهزىرى رۆشنىرى

سەرنوسەر
جەمەسالىح فەرھادى

بەرتۆبەرى نووسىن
گولەر جەبىب سىيامەنسورى

بەرتۆبەرى ھونەرى
عەبدولقادر عەلى مەردان

پىت چىن و دەرھىتەنى ھونەرى
ئاسۆ خالىد

ناوئىشان: كوردستان - ھەولير - شەقامى
كەركوك - تەنىشت بەرتۆبەرايەتى گشتى
رۆشنىرى و ھونەر
مۆبايل ٤٤٩٥٦٠٨

بەرگى يەكەم: دلشاد عەلى

ژمارە ١٣٦ تشرىنى دووهم
٢٠٠٧

هەنگ

گۆفارىكى ھەنگەنى منداڵانە
وھزارەتى رۆشنىرى ھەزىمى كوردستان
دەرىدەكات

گۆفارى ھەنگ لەسەر سايىتى
www.w-geocities.com/govar-heng
بەختىنەو

HENG

A children Monthly Magazine
Issued by
The Ministry of Culture
Kurdistan Region

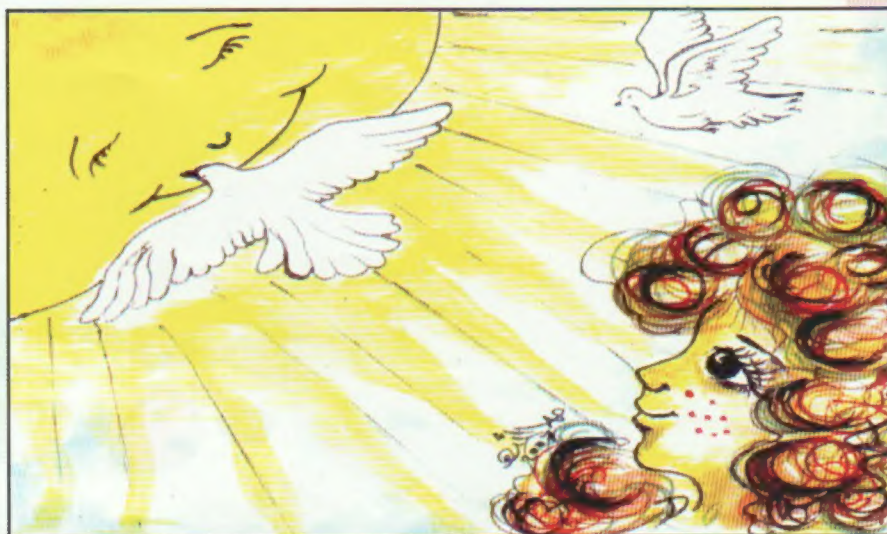
چاپ:

بەرتۆبەرايەتى چاپخانەى رۆشنىرى - ھەولير

ئاستىخووزم

ھۆنراوئى: نەھروان مەھمەد خالىد
نىگار: ھەزار سەلاج

منم منداڵى نوئى
بە تەنيا ئاشتىم دەوئى
ئاشتى بۆ من و تۆبە
بى ئەو ژىن رەنجەرۆيە
ئاشتى ھىوايە ھەردەم
لئى دانابرىم ھەتا ھەم
دەلئىم من ئاستىخووزم
ھەر بەيەكبوون دەنازم
دەلئىم ھەربىرى كۆكى
نەفرەت بى لە ناكۆكى

داواى لیبووردن دهکهم

تشرینی دووهم ۲۰۰۷

نووسینی: شاخهوان عهلی حه‌مه‌د
نیگار: ناسر فه‌تحي

نابووری، تاكو مام ورچیان لی په‌یدا ده‌بیت و كه به‌م
كاره ده‌زانیت پروو ده‌كاته سمۆره‌كه‌و پیتی ده‌لی:
- سمۆره‌گیان، پیم‌خۆشه‌ لی بیووریت، ئه‌گینا ئه‌و
كاره‌ی ئه‌م ده‌كه‌و‌یتته‌ ئه‌ستۆی تۆ.

ئه‌م قسانه‌ی مام ورچیش كاری تی ناكات، تا
پروژتیکیان سمۆره‌كه‌ به‌ته‌له‌وه‌ ده‌بیت و فیله‌كه‌ پرزگاری
ده‌كات.

سمۆره‌كه‌ هه‌ست به‌ شه‌رمه‌زارییه‌كه‌ی زۆر ده‌كات، كه
فیله‌كه‌ چهند له‌به‌ری پاراپه‌وه‌ داواى لیبووردنی
لی‌كرد، كه‌چی لی‌ی نه‌بووریبوو. به‌م پرووداوه‌ سمۆره‌كه‌
له‌ هه‌لسوكه‌وته‌كانی پیتشووی په‌شیمان بووه‌وه‌و
په‌یمانی دا له‌مه‌ودوا داواى لیبووردنی هه‌موو كه‌سیك
قبوول بكات.

پروژتیکیان فیلیك له‌ نیو دارستاندا زۆر برسی
ده‌بیت و نازانی بۆ كوێ بروات، له‌رقان به‌ توندی
به‌دارتیک ده‌كه‌و‌یت كه‌ مالی سمۆره‌یه‌كه‌ی لیبوو.
سمۆره‌كه‌ به‌ تووره‌یه‌یه‌وه‌ دیتته‌ ده‌ری و به‌ ده‌نگیكی
به‌رز هاوار ده‌كات:

- فیلو... ئه‌وه‌ به‌م زلییه‌ بۆ وا ده‌كه‌یت، ده‌لیتی
چاوت ئه‌م داره‌ گه‌وره‌یه‌ نابینی؟!
فیله‌كه‌ به‌كزییه‌وه‌ ده‌لی:

- داواى لیبووردن لی ده‌كه‌م سمۆره‌گیان، به‌ده‌ست
خۆم نه‌بوو، زۆرم برسپیه‌و به‌رپیتی خۆم نابینم.
سمۆره‌كه‌ وه‌لامی ده‌داته‌وه‌و ده‌لی:
- نه‌لیت قبوول ده‌كه‌م و نه‌لیت ده‌بوورم.
فیله‌كه‌ سێ چوار جاری دیکه‌ به‌ نه‌رمونیانییه‌وه‌
داواى لیبووردنی لیده‌كات، به‌لام سمۆره‌كه‌ لی:

آه هیری شیرینه

نیکار: په خشان گه لالی

نووسینی: نه حمدهد سه لام

باپیری منداله کانم دهستی له شیرینی خواردن هه لنه گرت تا
نه نجام دای به نه رزاو هه مووی سی پوژ له ناو جیدا نه مایه وه کوچی
دوایی کرد. دوا راپوړتی پزیشکه کانیش هه
نه وهی دهسه لماند که به نه خوشی
(شکره) گیانی له دهست داوه!
نیستا باپیری منداله کان، خوا
لی بیووریت، ته مه نیکی

پیمان ده لټن نه و ونده شیرینی مه خوښ، چونکه زیان
به ددانتان ده گه یه نیت.

دوکتور بزه یه ک گرتی و دهستی کی به سه ری
(دانساز) دا هی ناو گوتی:

- دهی باشه، بزاین له مه ولا به قسه مان ده کن.
برو ابکه من خوښ تا بوم بکری شیرینی بو مال وه
ناهی نه وه و له بهر عه یبه نه بیت جه ژنانیش نوقلی
جه ژنانه ناگیرم! به لام ده لټی چی، تارمایی و
دهسته لاتی بازار وا به سهر هوش و می شکماندا زال
بووه، نه گهر منیش نه یه یه نه وه، نه وا نه ندامی کی
تری ناو خیزانه که هه لپه ده کات و ده یه یه نه وه.
نیتر پیم نالټن چون نه خوشی شه کوه ددان نیسه
له مالاندا بن بر ده بیت!؟

به سه ربردو چوه جیتی هه قی خو، به لام بو
نه گبه تی شیرینی خواردنی بو منداله کانم
به جیه یه شتووه، نه وه تا پوژنی به پرتی پزیشکه وه
نه بم له تاو دم و ددانی نه و نه ویان. هه
جاری کیش پزیشکه که دم و ددانیان ده پشکنی،
پرووی ده می ده کاته من و ده لټی:
- فلانی، تا بوت ده کری نه مندالانه له
خواردنی شیرینی بیاریزه و نه یه لټی نه و ونده توخنی
شیرینی بکه ون، نه گهر حال وا پروات دم و ددانیان
له دهست ده دن.

خوشی له وه دابو کاتی که دوکتور نه قسانه ی
ده کرد (دانساز) ی کورم له ژیر دهستی هه لیدایه و
گوتی:

- وه لالا بابو ماموستا کانیشمان هه موو پوژتیک

نووسینی: هوشیار عهبدوڤلا

قه‌دری جان

۱۹۱۱ - ۱۹۷۲

نووسه‌رو هۆزانتان و چیرۆکنووس و ولاتپاریز (قه‌دری جان) ناوی ته‌واوی (عه‌بدولقادر محهمه‌د عه‌زیز جان)ه، سالی ۱۹۱۱ له‌شارۆچکە (دێرکا چیاپی مازی) سەر به‌ ویلایه‌تی (مێردین) له‌ باکووری کوردستاندا له‌دایکبووه. کاتی که له‌سالی ۱۹۲۸ دا له‌ شاری (قۆنیا) قوتاییی خانە مامۆستایان ده‌ییت، له‌به‌ر زولم و سته‌می حکوومه‌تی ئەوسای تورکیا له‌گه‌ڵ خوالی‌خۆشبوو (په‌شیدی کورد) ئاواره‌ی ده‌قه‌ری (جه‌زیره‌ی) ولاتی سووریا ده‌بن و له‌ شاری (عامودا) نیشته‌جی ده‌بن،

پاشان ده‌کرێته مامۆستاو په‌وانه‌ی شاری (ئه‌نتاکیه‌)ی ده‌که‌ن، له‌و شارانه‌شدا مامۆستایه‌تی کردووه: عامودا، قامیشلو، عه‌ین دێوار، پاشان بۆ شاری (دیمه‌شق) ده‌گوازیته‌وه‌و له‌وێ له‌ (گه‌ره‌کی کوردان - تاخا کوردان) دا مامۆستا بووه‌و پاشان کراوه‌ته‌ فه‌رمانبه‌ر له‌ وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده. قه‌دری جان زۆربه‌ی به‌ره‌مه‌کانی له‌ شیعوو چیرۆک و وتار له‌و پرۆژنامه‌و گۆڤاره‌ کوردییانه‌ی ئەوکاتی که له‌ ولاتی سووریاو لوبنان و عێراق ده‌رده‌چوون وه‌کو (پرۆژانوو، هاوار، روناھی و گه‌لاوێژ) بلاوکردووه‌ته‌وه. قه‌دری جان سالی ۱۹۷۲ له‌ شاری دیمه‌شق کۆچی دوا‌یی کردووه‌و له‌گۆرستانی (مه‌ولانا خالیدی نه‌قشبه‌ندی) نێژراوه.

خوالی‌خۆشبوو دوو کۆری به‌ناوی (مزگین) و (سروور) و کچیکی به‌ناوی (شیرین) له‌ دوا‌ی خۆی به‌جیه‌یتشتوو و ئیستا شیرین خان پزیشکه‌و له‌ شاری دیمه‌شق نیشته‌جیه. ئەمه‌ش نموونه‌یه‌که له‌ شیعه‌کانی:

دێرکا چیاپی مازی
لێ سه‌د هاوارو گازی
ئه‌ز له‌وێ هاتم دنی
هه‌ی داخ، هه‌ی مالا منی
وه‌لاتی باف و کاله
ژی دوورکه‌تم چه‌ند ساله
وێ ده‌رگوشی هه‌ژاندنم
دژمنان ژێ په‌قاندنم

دێرک

سه‌رچاوه‌کان:

۱- قه‌دری جان، ژيان و به‌ره‌می، مه‌ریوان عومەر / سلێمانی.

۲- قه‌دری جان، دلاوه‌ر زه‌نگی - هه‌ولێر / ۲۰۰۱.

یاری تۆپ و نیگه رانی

نیگار: دارا محمەد عەلی

نووسینی: فەرهاد قادر نۆمەر

منداله خوشه و یسته کان

وهك دهزانن وهرزش له ژبانی ئیমে دا زۆر گرنگه و یارمه تیی گه شه پیدانی به هره و کارامه یی ده دات و ده بیته هۆی به هیزکردنی ماسوولکه کانی لهش، به تایبه تی یاری تۆپی پی، که مندالان به چه زو ئاره زوویه کی زۆره وه ده یکه ن، به لام هه ندیک جار ده بیته مایه ی نیگه رانی و هه راسانکردنی خه لک، ئه مه ش له و کاته دا ده بیته که شه قام و ریگا گشتیه کان ده که نه شوینی یاریکردن و گوئی به هیچ بنه مایه کی دروست ناده ن و دلێ هه موو ئه و که سانه ده ره نجین که به م شوینه دا تیده په رن و تۆپیان به رده که ویت. هه روه ها ده بیته هۆی پیشیلکردنی یاساکانی ها توچوو ریگر ده بیته له به رده م تپه ره بوونی ئۆتۆمبیل. سه ره رای ئه وه ش یاریزانه کان

خویشیان تووشی مه ترسی به رکه وتنی
ئۆتۆمبیل ده بن.

خوشه و یسته کانم:

له شاره خوشه و یسته که ماندا

شوینی تایبه تی هه یه بو

ئه وانه ی ئاره زووی یاری

تۆپی پی ده که ن، که ده توانن

به دلنیا ییه وه یاری تیدا

بکه ن و دوور بکه ونه وه له

مه ترسی و خه لکیش

نیگه ران نه که ن، وه ک

ناوه نده کانی لاوان و

قوتابییان و گۆره پانه کانی

وهرزش و گۆره پانی

قوتابخانه و شوینی چالاکیه

وهرزشیه کان.

دارا محمەد عەلی
۲۰۰۰۰۰۰۷

کونیک له دیواری چیشتخانه‌ی مالیکدا هه‌بوو، نه‌و‌کونه مالی یک بوو...

مشکه‌که به‌یانی تا شهو هیچ کاریکی نه‌بوو جگه له خواردن و خواردن خواردن، شه‌ویکیان ده‌که کونه‌که‌ی

هاته دهره‌وه‌و به‌ناو چیشتخانه‌که‌دا سوورایه‌وه، له‌وکاته‌دا چاوی به‌سه‌ر میزیک که‌وت، که پریوو له

مشکه‌که ده‌ستی به چاوی داهینا تا بزانیته‌م هه‌موو خواردنه خوشه‌ه یان راستیه‌ه؟!

که دلنیا‌بوو راستیه ده‌ستی کرد به‌گوته‌ه‌وه‌ی خوراکه‌کان بو‌ناو کونه‌که‌ی خوی.

یه‌که‌مجار ده‌کانی برد، له ریگادا قه‌پی له یه‌کیکیان گرت، له دلی خویدا گوتی

به‌راستی زور به‌تامه، با هه‌ر لیته‌دا هه‌مووی بخوم. ده‌ستی کرد به‌خواردنی و ته‌واوی کرد.

ئینجا رویشته‌تا ده‌کان بیاته‌ناو کونه‌که‌ی، له ریگادا یه‌کیک له‌گوته‌ه‌کان که‌وته

خواره‌وه‌و شکا. ده‌که گوتی: تازه‌مه‌یان بو‌خوی شکا، باشته‌رایه‌ بیخوم... ده‌ستی کرد

به‌خواردنی، له‌به‌رخوبه‌وه‌ گوتی به‌راستی گه‌لیک به‌تامه، که‌وايه بو‌هه‌موویان نه‌خوم.

کاتیک ده‌کانیشی خوارد، چوو به‌ره‌و قاپه ده‌کان تا بیانباته‌وه

بو‌کونه‌که‌ی خوی.

دۆندرمه‌که‌کان بۆنیکی زور خوشیان هه‌بوو، ده‌که زمانی دهره‌یناو هه‌ندیکی لی لیسته‌وه، نه‌مانیش زور

به‌تام بوون، بویه گوتی: وا با‌بزانه‌م باشته‌رایه هه‌موویان لیته‌ بخوم. ئیدی دانیشته‌و هه‌موو ده‌کانی

نوش کرد.

مسئله‌ی زور خور

و. له‌فارسیه‌وه: شکو به‌رزنجی
نیگار: به‌خشان گه‌لانی

پاش ئه وه مشكه كه سه بیریکی ددورو بهری خۆی کرد، ته نیا کان مابوونه وه،

ویستی بیباته وه بۆ ماله که ی خۆی، به لام به خۆی گوت من که هه موو و و

کانم خوارد، ئیتر بۆچی ئهم نهسته لانهش نه خۆم؟ دهستی کرد به خواردنی کانیش.

پاشان که ده که خه یالی ئاسووده بوو و تیری خوارد ههستی کرد سکی دیشی و ناتوانی بجوولیت!

له و کاته دا له ناکاو دهنگیکی بیست، پاش که میک خۆی کرد به ناو چیشته خانه که دا. ده که ویستی

هه لبت و خۆی بشاریته وه، به لام سکی ئه وهنده قورس و گه وره بوو بوو نه یه توانی له جیتی خۆی ته کان بدات.

هه رکه چاوی به مشكه که کهوت، تا هیتی تیدا بوو هاواری کرد:

مشكه که هه ر چۆنیک بوو خۆی گه یانده بهردهم کونه که ی، به لام هه رچه ندی کرد نه یه توانی به کونه که دا بچیته

ژووره وه... له م ساته وه خته دا باوکی خۆی گه یانده ناو چیشته خانه که، ده که که زۆر ترسابوو،

هه ر چۆنیک بوو به هه زار زه حمهت له چیشته خانه که رایکرده دهره وه و خۆی دهر باز کردو ئیتر بۆ هه میشه له و

چیشته خانه پر له و و یه دا براو هه رگیز

نه یوترا جاریکی دیکه بۆی بگه ریته وه و کهس له وی نه یه یه یه وه.

سه رچاوه: ئینته رنیت (به که میک ده سکار یه وه).

نووسینی:
قاسم محهمهد مستهفا
نیگار: مجید خدر

خۆشترین مال و ولات

ماسی و نههنگ و سمۆره و چۆلهكه چوارگیانله بهرن. (نوا) و (بالا) پرسیاریکیان له ههر يهك له ماسی گيانله بهرانه كردو گوتییان بهرای ئیوه كام مال خۆشه و چ ولاتیك خۆشترین ولاتی جیهانه؟ ماسی گوتی: رووبار شوینی له دایكبوونی منه، من ههر له وی ژیاوم و بهرای من ئه و شوینه خۆشترین مال و ولاته له جیهاندا.

نههنگیش له وهلامدا گوتی: دهرياکان پانو پۆرتین شوین و له دهريا نه بیت ژيانی من و هاو پێکانم نهسته مه، بۆیه لای من ئه م شوینه خۆشترین مال و ولاتی جیهانه.

سمۆره ی تووکن و چاوگهش گوتی: کۆلکه داری زل و قهده نهستور خۆشترین مال و ولاته، چونکه

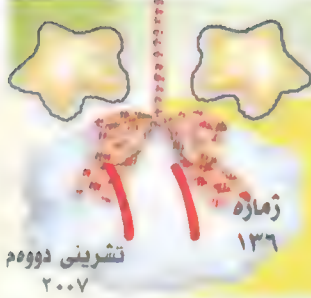
من مالی خۆم و بیچووه کانی تیدا دروستدهکهم و تیدا دهحه و یینه وه، بۆیه لای من خۆشترین مال و ولاته له م جیهاندا.

له کۆتاییدا چۆلهكه كەش به جریوه جریو هاته وهلام و گوتی: سه ر چل و لق و پۆی دارو درهخت و شوینه بهرزهکان خۆشترین مال و ولاتی من، چونکه هیلان و مالی خۆم و بیچووه کانی تیدا ده سازینم، بۆیه له لای من خۆشترین مال و ولاتی جیهان.

له کۆتاییدا نواخان و کاکه بالا گوتییان ههر يهك یك مال و ولاتی خۆی پێ له هه موو شوینیك خۆشتره، بۆیه لای ئیمه خۆشترین ولات له م جیهاندا کوردستانه.

کیسه‌ل و مشک

نیگار:
دارا محمد مهد علی

و. له عه‌ره‌بییه‌وه:
قه‌یسه‌ر عه‌بدوللامحمد مهد

کیسه‌لێکی به‌سالآچوو له‌ دوورگه‌یه‌کی
خۆلآوی، له‌ کانیاویکی دوورگه‌که، له‌ ناو
داروبه‌ردا ده‌ژیا، له‌ گه‌ل ئەم کیسه‌له‌
مشکێکی سپله‌ ده‌ژیا، ئەو مشکه‌ هه‌رده‌م
دژایه‌تی کیسه‌له‌که‌ی ده‌کرد، تا وای
لێهات کیسه‌له‌که‌ پریار بدات ئەو
دوورگه‌یه‌ به‌ته‌نیا بۆ مشکه‌که‌ به‌جێ
به‌یلت.

مشکه‌ سپله‌که‌ گوتی به‌ نازاره‌کانی
کیسه‌له‌که‌ نه‌ده‌دا که‌ له‌ ئەنجامی په‌فتاره
خراپه‌کانی ده‌ره‌قی ده‌کرد، به‌رده‌وام
مشکه‌که‌ به‌کیسه‌له‌که‌ی ده‌گوت زه‌ویی خوا
زۆره‌و فراوانه‌، دوورگه‌ش زۆرن...
ئەو پۆژه‌ی کیسه‌له‌که‌ پریری دا
دوورگه‌که‌ به‌جێ به‌یلت، هاته‌ لای
مشکه‌که‌ خواحافیزی لێ بکات. مشکه‌که‌
گوتی پێ نه‌دا، هه‌روه‌ک نه‌یناسیبیت و

ئاشنای یه‌کتر نه‌بووبن.
کیسه‌له‌که‌ به‌هه‌لسوکه‌وتی مشکه‌که‌ زۆر خه‌مباروو و
نازاره‌کانی له‌ ناخدا قورستربوو، چونکه‌ مشکه‌که‌
ته‌نانه‌ت له‌کوچکردنیشدا پرووی پێ نه‌دا.
پاش که‌مێک باران باری و زۆریه‌ی دوورگه‌که‌ نوقمی
ئا و بوو، کانیاوه‌که‌ش ئاستی ئاوی به‌رز بوووه‌وه،
مشکه‌که‌ له‌ترسی خنکان خۆی به‌دارێک هه‌لواسیبوو،
ئەو داره‌ش هێدی هێدی نوقمی
ئاوی کانیه‌که‌ ده‌بوو.
کیسه‌له‌که‌ هات له‌سه‌رپشتی
خۆی داناو بریدییه‌ سه‌ر
وشکانی و پرزگاری کرد.
ئینجا مشکه‌که‌ زانی
کیسه‌له‌که‌ زۆر به‌که‌لکی هات،
پریری دا بییت به‌هاورپتی.

دیداریک له گهڵ بیژهریکی مندالاندا

نا: په یامنیږی گۆډاری (ههنگ)

(محهمهد مهجید رواندزی) بههرمهندیکی دیاری دنیای مندالانوه ماوهیه که وهکو ناماده کارو پیشکهشکاریکی سههرکهوتوو له ههردوو کهنالی رادیوو (T.V) ی زهحه تکیشان کاردهکات، جگه لهوهی تا ئیستا چهندین شیعوو چیرۆکیشی نووسیوه وهکو په یامنیږیش کاری کردوه.

گۆډاری (ههنگ) له نزیکه وه به چهند پرسیاریک محهمهدی دواند:

پ ۱: یه کهم کارت کهی بوو و چ بهرنامه یه که بوو؟

و: یه کهم کارم (گولزاری مندالان) بوو، دواتر خونچه کانی T.V به دوا داهات، جگه له نووسین ودانانی ژماره یه کی زۆر له شیعوو چیرۆک.

پ ۲: له کاتی پیشکهشکردنی بهرنامه کانتدا ههست به چی ده کهیت؟

و: بیگومان ههست به خوشی ده کهم، دیاره ههلسوکه وتکردن له گهڵ مندالان تایبهتمندیی دهویتی و دهبی خۆت وهکو مندال لی بکهیت.

پ ۳: تا چهند له بهشی مندالانی رادیوو T.V بیهکان رازیت؟

و: نهو ماوهیهی بو مندالانیان تهرخانکردوه زۆر کهمهو کهموکورتیشی زۆره، بۆیه من و چهند کهسیکی بواری مندالان بیرمان له دامهزاندنی رادیویه کی مندالان کردهوه، بهلام بههوی گرفتی دارایی و هاوکاری نهکردنی حکوومهتی کوردستان نهمانتوانی.

پ ۴: نهی چالاکیه کانت؟

و: جگه له نامادهکردن و پیشکهشکردنی چهند بهرنامه یه کی جوړاو جوړو بلاوکردنهوهی چیرۆک و شیعه کانم له گۆډاری (ههنگ، هیلانهی مندالان، میترگی مندالان و په لکه زێینه)، تا ئیستا ۷۰-۸۰ شیعی مندالانم نووسیوه، نامیلکه یه کم نامادهیه بو چاپ، ههموو ههفته یه کیش بو ماوهی (۴۰) خولهک له بهرنامه یه کدا به مندالان شاد دهیم و ههردوو پۆلی (مام پووشۆ و محهمهد) ههه خۆمم.

ژماره
۱۳۶

تشرینی دووهم ۲۰۰۷

مندالەکان، کامتان وینە
مامە (ئەدیسۆن) تان دیوہ؟
گەنجینە یەکی بەبەهای
بەئیمە ی مروڤ بەخشیوہ
* * *

ئەو دەبوو توانی بەژیری
سەرتاپا دنیا خەلات کا
بەرەنج و زانست و بیر
دوارۆژمان پەر لە ئاوات کا
* * *

زانایەکی بلیمەت بوو
ئەو بوو کارەبای داھینا
ژیانی کردە چراخان
لە تاریکایی دەرھینا
* * *

خۆزگە ئیوہش لە دوارۆژدا
هەروەک ئەدیسۆن بوونایە
بەزانست و کاری بەسوود
ناوتان وەک ئەو دەرکردایە
* * *

بۆ ولات و ھەموو دنیا
وازرینگ و بەھیز دەبوون
لەنیو دلی ھەموو کەسیک
خۆشەویست و بەرپز دەبوون

مامە ئەدیسۆن

ھۆنراوہی: ھاشم خۆرانی
نیگار: شیلان عەبدوللا

پایز

ديسان پايز هاته وه
به خوشی و به هاته وه

وهرزیکی خوش و جوانه
جوان و له بهر دلانه

به پیت و به ره که ته
پر له رزق و نیعمه ته

لهم وهرزه میوه زوره
ههیه له هه موو جوړه

ههنجیرو ههرمی و هه نار
سیوو قوخی مه زه دار

وهرزی راووشکاره
وهرزی خوشی جووتیاره

به ره هم کوده کاته وه
بو مالیی ده باته وه

ده چنه وه قوتابخانه
له بو خویندنی وانه

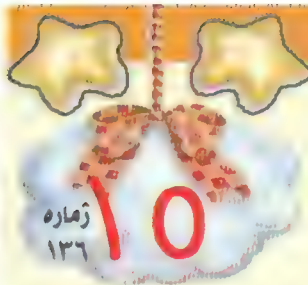
قوتابی زیرو هوشیار
شاد ده بنه وه به دیدار

هؤنراوهی: مستهفا نیلخانی زاده / بۆکان
نیگار: په خشان گهلالی

په خشان گهلالی

با دى، با دى
كۆلاره كهم
به هيزى با
وه حهوا خهم
* * *

له قاقه زهو
سووكه وهك كا
هه لده سوورى
به ئهمرى با
* * *

له حهوايه
سه ماده كا
وهك تووك ئهم لاو
ئهولا دهكا
* * *

تۆزى بهنى
بۆشل دهكهم
ئهوانى دى
وه دوا دهخهم
* * *

كۆلاره كهم
دهرواته بان
تاكو داگير
دهكا ئاسمان
* * *

جوانه وه لىيى
بالندهيه
كۆلاره كهم
په پندهيه
* * *

ئىستا كاتى
ئىوارهيه
كايه وه بهزمى
كۆلارهيه

هۆنراوه

هۆنراوه: خالده ئهحمەدى - بۆكان
نېگار: دارا محەمەد عەلى

چیرۆکه‌که‌ی ئازا

نووسینی: ناشتی ره‌حمان
نیگار: هیوا عه‌بدولعه‌زیز

ئا.. وه‌کو من ناوی ئازا بوو؟!
دایکی ئازا: به‌لێ کورێکی جوان و ئیسک سووک بوو
وه‌کو تۆ، به‌لام زۆر خه‌لکی ته‌زیه‌ت ده‌داو ئازاوه‌ی
ده‌نایه‌وه‌ وه‌هرگیز گوێراپه‌لی ئامۆزگارییه‌کانی دایکی
نه‌ده‌بوو.

ئازا گوتی: بۆ چیی ده‌کرد؟
دایکی ئازا به‌هیمنی ده‌ستی کرد به‌گیرانه‌وه‌ی کاره
خراپه‌کانی ئازا: هه‌رکاتێک منداڵانی گه‌ره‌ک یارییان
بکرده‌یه‌، ئه‌و که‌لوپه‌لی یارییه‌کانی لێ تیه‌ه‌لده‌دان.
ئازا قسه‌ی دایکی بپری و گوتی: ئا ئینجا ده‌چوو
هه‌ندێک که‌لوپه‌لی لێ ده‌بردن و
پاشان له‌ دووره‌وه‌ گالته‌ی
پێده‌کردن و ده‌یگوت: گه‌ر
وه‌ک من ئازان وه‌رن
بیانیه‌نه‌وه‌.
دایکی ئازا، به‌لێ، بێجگه
له‌مه‌ش زوو زوو له‌ پێگه‌ی
قوتابخانه‌ شه‌ری به
که‌روێشک ده‌فروشت و لیتی
ده‌دا...
ئازا به‌په‌روشه‌وه‌ گوتی:

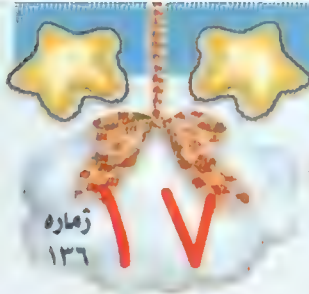
ئازا کورێکی ته‌مه‌ن ده‌ سالان بوو، باوکی نه‌مابوو،
له‌گه‌ڵ دایکی له‌ دارستانی‌که‌دا ده‌ژیا.
ئازا تابلێی لاسار بوو، هه‌رگیز به‌قسه‌ی دایکی
نه‌ده‌کردو به‌رده‌وام هاوڕێکانی و گیانداری ته‌زیه‌ت
ده‌دان.

شه‌وێکیان ئازا زۆر ماندوو بوو، هه‌ر به‌جلی ده‌ره‌وه
چوه‌ ناو جێگا که‌ی تا بخه‌وێ، دایکی پیتی گوت: کورێ
شیرینم جله‌کانت بگۆژه‌، ئه‌مه‌ جلی خه‌وتن نییه‌، به‌لام
ئه‌و قسه‌ی دایکی به‌هه‌ند هه‌له‌نه‌گرت و گوتی جلی
ماله‌وه‌و ده‌ره‌وه‌ هیچ جیاوازییه‌کیان نییه‌.
ئازا ماوه‌یه‌ک هه‌ر لای چه‌پ و راستی کردو شوێنی

سه‌رینه‌که‌ی گۆری هه‌ر خه‌وی
لێ نه‌که‌وت، بۆیه‌ به
بێزارییه‌وه‌ به‌ دایکی گوت:
دایکه‌ چیرۆکێکم بۆ
بگێژه‌وه‌.
دایکی گوتی: هه‌بوو
نه‌بوو کورێک هه‌بوو ناوی
ئازا بوو.
ئازا قسه‌ی دایکی بپری
و به‌سه‌رسوڕمانه‌وه‌ گوتی:

ژماره
۱۳۶

به خیرایی رایده کرده ماله وه، که دایکی که رویشکیش دهاته لای دایکی نازا، نهو دهیگوت: من لیم نه داوه، درو دهکات.

دایکی نازا: به لئی وابوو، له قوتابخانهش هدر ناوا نازاوه گتیر بوو، رۆژتیکیان له ورچی هاو پۆلی دابوو، خستییه مل کوتر، له نه نجامدا ماموستا کوتری سزادا.

جارتیکیشیان کاغەزی قۆپیهی خستبووه ناو دهفتهری ناکامی هاوړتی.

دیسان نازا قسهی دایکی پری و گوتی: له کاتی تا قیکردنه وه دا ماموستا قۆپیه کهی له ناکام گرت

و سزای دا، نازاش گالتهی پیده کردو دهیگوت قۆپیه چی، شهرم ناکهی قۆپیه ده کهی؟

دایکی نازا: جارتیکیشیان کورسیی سهگی بویه کردبوو، نهویش بهم کارهی نازای

نه زانیوو، له سهر کورسییه که دانیش، هه موو جلی دواوهی بوو بووه بویه.

نازا: نازاش دهیگوت نهوه چیه هاوړی خۆت پیس کردووه؟!

دایکی نازا: نازای لاسار لهم کاره نابه جییانهی بهردهوام بوو، تا رۆژتیکیان له

قوتابخانه دهگه رایه وه ماله وه...

دایکی سهیری کوره کهی کرد، بینی خهوی لیکه وتوو، به زرده خه نه وه سهری له قاندو

ههستا پرووناکیی ژووره کهی کوژانده وه.

نه وشه وه نازا له خه ونیدا له قوتابخانه دهگه رایه وه ماله وه، قاچی له بهردیک

گیربوو، له ناکامدا کهوته سه رزه وی و قاچی چه پی نه زیه تی پینگیشت و

برینداربوو، زور هاواری کردو گریا: نای باوکه قاچم... دایکه قاچم شکا،

فریام کهون!

به لام هیچ کام له هاوړیکانی به هانایه وه نه هاتن، به لکو گالتهیان پیده کرد.

ناکام گوتی: نای چهند به سته زمانی، وابزانم هه رگیز باوه رت نه ده کرد ناوات

به سه ریبت.

ورچ به هه لپه ری نه وه دهیگوت: نهوه بو وات لیتهاتووه؟ کنی لیتی داوی... من...؟!

کوتر دهیگوت: کنی وای لیکردووی تا سزای به دین... من... نه باوکه.

دواي گالته پیکردنیکی زور به جییان هیشت و نازا به تنیا له ناو دارستان

مایه وه... رۆژ ناو ابوو، ناسمان هییدی هییدی تاریک داده هات، دهنگی سهیر

سهیر دهاته بهرگوئی، نازا له ترسان هه موو له شی دهله رزی و ده گریا،

له ناکاو شیریک به نه رنه ر به دیار کهوت، نازا لهم کاته دا قیراندی و

له خه وه ههستا.

دایکی به دهنگی نازا به خه بهر هات، پرووی کرده ژووره کهی و له باوه شی

گرت و گوتی: چیه کوری خۆم بو ده قیرینی؟

نازا به ترس و له رزه وه گوتی: دایکه هاوړیکانم زور خراپ بوون، منیان به

تنیا به جیهیشت تا شیر بمخوات.

دایکی نازا له سه رخو گوتی: هه موو که سیک ده بی به پیتی کرده وه کانی چاوی

له دهستی بهرانبه رکهی بیت.

نازا هتور بووه وه گوتی: راست ده کهی دایکه، من هیچ کاتیک کرده وه کانم

جیگه ی ره زامه ندیی هاوړیکانم نه بووه، بویه نه وان هه قیانه گه ر له چوله وانی به جیم

بهیلتن، به لام له موو دوا باش دهیم تا نه وانیش له گه لم باش بن.

نوسینی: عه‌لی به‌خته‌وهر
نیکار: دلشاد عه‌لی

ته‌بایی سه‌وز و زهرد

ماوه‌یه‌ک رابرد، رۆژتیکیان ئازاد سه‌یری دار
پرته‌قاله‌که‌یانی کرد، بینی پرته‌قاله سه‌وزه‌که
که جاران له‌شێوه‌ی توپیکێ سه‌وزدا خۆی
ده‌نواند، گۆراوه بووه‌ته (زهرد) و وینه‌ی خۆر
ده‌دره‌وشیته‌وه... ئەم گۆراوه ئازادی بچکۆلانه‌ی
سه‌رسام کرد! خێرا له‌باوکی پرسى:

- بابەگیان پرته‌قاله‌که‌مان جاران سه‌وز بوو،
نازانم ئیستا بۆ په‌نگی زهرد هه‌لگه‌راوه؟!
باوک: کوپم ئەم گۆراوه نیشانه‌ی گه‌وره‌بوون
و پیگه‌یشتنه، کاتیک

پرته‌قال پێده‌گات زهرد
هه‌لده‌گه‌رێ و تامی
مزر و خوش ده‌بی،
سوودبه‌خشیشه بۆ
له‌ش.

ئازاد: بابەگیان،
زهردیش وه‌کو سه‌وز
په‌نگیکێ جوانه، ئەو
دوو په‌نگه‌ش
ئالا که‌مانیان
نه‌خشانده‌وه.

باوک: ئافه‌رین رۆله
قسه‌که‌ت وایه... سه‌وزو
زهرد پیکه‌وه جوانن.

مالی ئازاد دواى ئەوه‌ی که خانوه
نوپییه‌که‌یان ته‌واو بوو، گواستیان‌وه ئەوێ.
به‌مه‌به‌ستی جوانکردن و رازاندنه‌وه‌ی دیمه‌نی
باخچه‌که‌یان، باوکی ئازاد بیری له‌پرواندنی
هه‌ندیک نه‌مام و دارو گۆل کرده‌وه.

رۆژتیکیان باوکی ئازاد چوو له‌ نه‌مامگه‌یه‌کدا
هه‌ندیک دارو گۆلی کړی، له‌ناویاندا نه‌مامه
پرته‌قالیکیشی له‌گه‌لدا بوو، هه‌مووی له
باخچه‌که‌یدا رواند.

دواى تپه‌رپوونی چهند سالی‌ک دار
پرته‌قاله‌که‌ پیگه‌یی و
هاته به‌ره‌م، سه‌ره‌تا
به‌ره‌مه‌که له‌شێوه‌ی
توپیکێ سه‌وزدا خۆی
ده‌نواند.

ئازاد رۆژانه سه‌یری
دیمه‌نی ئەو توپه سه‌وزه
جوانه‌ی ده‌کردو چیتر
له‌بینینی وه‌رده‌گرت،
چاک ده‌یزانی په‌نگی
سه‌وز نیشانه‌ی ژیان و
زنده‌گی و به‌هارو
خو‌شیه، ئەمه‌و به‌شیک
له‌ئالای کوردستانیش
سه‌وزه.

هیلکه‌ی دۆراو و جوجه‌لە‌ی وریا

نووسینی: ئەحمەد حوسێن ئەحمەد
نیگار: پەخشان گەلالی

زەردە کێ کەوت و هیلکه‌کانیان خستە ژێری،
هیلکه‌ دۆراوە‌کە جوجه‌لە‌یه‌کی سپیی لێ
دەرچوو. پوورە زەیتوون پیتی گوت:
خنجیلانە‌کەم، تۆ هیلکه‌یه‌ک بوویت دایکت
لە‌شۆننیکێ هەرە دوور کەردبووی، خەریکبوو
مار بته‌خوات، فریاتکە‌وتین، تکایە ئە‌گەر
پێگە‌یشتی و هاتیتە هیلکه‌ وە‌ک دایکت
مە‌به‌، لە‌ کولانە‌کە دوور مە‌کە‌وه‌.
مریشکە زەردە‌ش گوتی: جگەرگۆشە‌کەم،
پوورە زەیتوون راست دە‌کات، تازە من و
راها‌تووم، دە‌بێ هە‌موو مە‌لێک سنووری کارو
چوونە دەرە‌وه‌ی خۆی
بزانیت. ئیدی
جوجه‌ سپی بوو
بە‌ نمونە‌ی
چینه‌کە‌ریکی مائی
و بە‌کە‌لک.

مریشکە زەردە لە‌ناو پووشوێ‌لە‌شیکدا
هیلکه‌یه‌کی کرد، ماریک هات و راوی نا،
ئە‌ویش پە‌نای برده‌ بە‌ر کە‌لە‌شێرو پیتی گوت:
ئە‌گەر فربا نە‌کە‌وی ئە‌و مارە هیلکه‌کە
دە‌خوات.
کە‌لە‌شێرە‌کە بە‌ قووقە قووق رایکرد بۆی،
مارە‌کە خۆی ونکرد.
لە‌ولاوە پوورە زەیتوون بە‌ بۆ‌لە بۆ‌ل
لە‌مریشکە زەردە توورە بوو، گوتی: بێ‌خێر بۆ
هیلکه‌ دە‌دۆ‌ریننی؟
کە‌لە‌شیرە‌کە قووقاندی... پوورە زەیتوون
خۆی گە‌یانده‌ شوێنی دە‌نگە‌کە، هیلکه‌کە‌ی
برده‌وه‌ و نیشانه‌ی
کردو تێکە‌ل بە
هیلکه‌ی
مریشکە‌کانی تری
کرد.
کاتی‌ک مریشکە

بزغمشك

ئا: سەدرەدەين خۆشناو
فۆتۆ: ھەزار ھيراني

بە موو داپۆشراوھ...
ناوی (بزىن مژەك) يش لەبەر
ئەوھىە ھەر لەو ساتەى بزىن
چاوى پى بکەوئیت يەكسەر
پادەوھستى، ئەميش دەستبەجى
شیری گوانى دەمژئیت و يەك
دلۆيەى تیدا ناھیلئى.
بزغمشك لە کوردستاندا ھەيە،
بە تايبەتى لە ناوچەى
خۆشناوھتى.

مندالە خۆشەويستەکان

ئەم وئینەيەى لەبەرچاوتانە وئینەى (بزغمشك) ە، کە
سەريکى دريژو چوارپەل و کلکيکى دريژى ھەيە.
بزغمشك گيانلەبەريکى خشۆکەو لەشى بە سیرمە
داپۆشراوھ، وەکو مارو تيمساح و مارميلۆک و
قومقومۆک (خەمەگروو) و پيسپيسۆک و
کيسەل. يەکيک لە خەسلەتەکانى خشۆک
ئەوھيە کە رەنگى پيستیيان بە گوئيرەى
دەورووبەر و ژينگەکەى دەگوئرن.

لە راستيدا نيوى بزغمشك (بزىن مژەك) ە، بەلام
لە ئەنجامى زۆر گوئندا لەسەر زار بووھتە
(بزغمشك)... بەلام ديارە ئەم گيانلەبەرە دوورە لە
بزىن، چونکە (بزىن) گيانلەبەريکى شيردەرەو لەشى

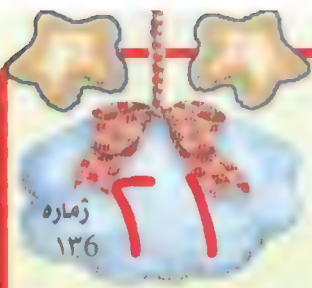
خۆزگە

خۆزگە منيش
وھکو ھەر
مندالتيكى
ئاسايى تايئەم
ديار دەبوو.

ھونەر مەند
(تەحسين
نيسماعيل
رەسوول)
ناردوويەتى

ژماره
۱۳۶

هۆنراوهی:

محهممد عهبدووللا میڤرگهیی - چۆمان
نیگار: ههزار سهلاج

پهیمانی مندالی ژیر

ئه‌ی دایه چرای ناوماڵ
یه‌که‌م باوهشی مندال
ساباتی پر هیمنی
دایه‌گیان چاوی منی
ئامیزی گهرم و سۆزت
ره‌فتاری زۆر پیروزت
بۆمنی زارۆی بچووک
بوون به‌ فیترگه‌ی پر په‌رتووک
ئه‌ی دایه‌ی ماندوونه‌ساس
ژیان پر تاسه‌و که‌ساس
سویندبی به‌خوای میهره‌بان
تا‌کو ماوم له‌ ژیان
به‌د ره‌فتاری نه‌نوینم
هه‌رگیز دلت نه‌شکینم
بۆ تو بێم به‌ سابات
له‌ روژی هات و نه‌هات

هه‌زار سه‌لاج

من گولزارم گولزارم
هاورپى ئىوھى نازدارم
خنجیلانەو راستگۆمە
هۆگرى خاكى خۆمە
جلم گەلى جوانە
بۆسەماو بۆسەيرانە
پەنگى پەمەيى ئالە
بۆژيانم خوش حالە

هاورپى ئىوھم

هۆنراوھو نىگار: زىليا سەعدەدین
پۆلى پىنچەمى سەرەتايى
قوتابخانەى (بالەك) چۆمان

ئاشتى سابىر عەلى
پۆلى سىيەمى سەرەتايى
قوتابخانەى (شەرفخان) تىكەلاو

خەندە ئىبراھىم جەعفەر
پۆلى شەشەمى سەرەتايى
قوتابخانەى (بىتۆين) ئىمۆنەيى / ھەولتەر

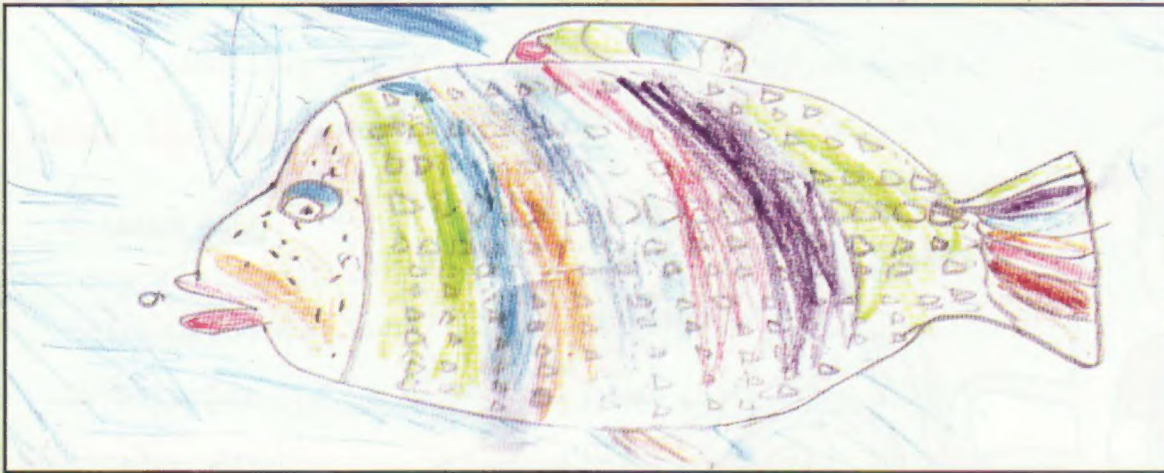

بەرھەمی ئازىزان

ژمارە ۳۳
۱۳۶
تشرینی دووهم ۲۰۰۷

میران شىروان
پۆلى يەكەمى سەرەتايى

ئەحمەد ئىبراھىم جەعفەر
پۆلى سىيەمى سەرەتايى
قوتابخانەى (بىتوینى)
نمونهیى / ھەولیر

پەشیمانىی رامیار

نووسینی: ژیتە ھەزار

پۆلى: شەشەمى سەرەتايى

رۆژتىک لەسەر شەقام ئۆتۆمبىللىک خۆی پێدا دەدات و
رامیارىش لە ھۆش خۆى دەچیت و دەیبەن بۆ
نەخۆشخانە.

کاتىک ھاوړىکانى بەمەیانزانى زۆر خەمبار بوون و لە
نیوان خۆياندا ھەندىک پارەیان کۆکردەووە چەپکىک
گۆلى جوانیان بۆ کړى و بە دیارى بۆیان برد.

دواى ئەوێ رامیار بەھۆش خۆى ھاتەو، سەیری کرد
ھاوړىکانى بە دەورییەووەن زۆر دلخۆش بوو، ھەر

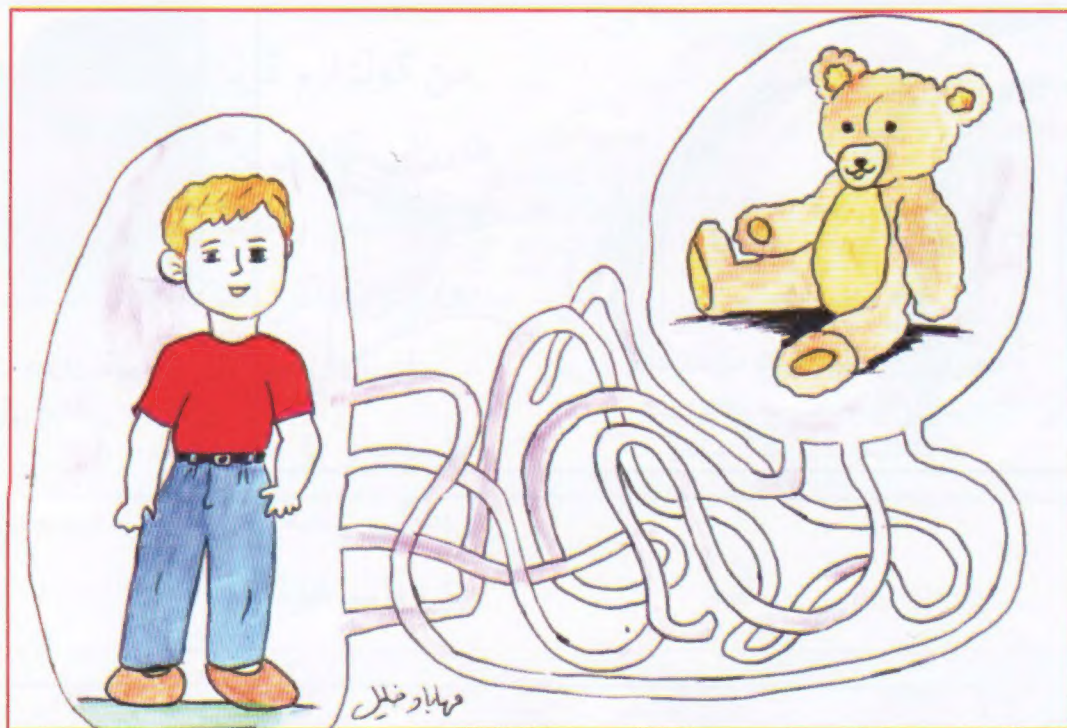
ئەوکاتە پەیمانى پێدان کە چیتەر نەچیتە کۆلانان و ئەویش
لەگەڵ ئەواندا بەشداری ئەو خولانە بکات کە لە پشوو
ھاویندا دەکرتەووە.

رامیار کۆپىکى زۆر پیس و تەمبەل بوو، ھەزى دەکرد
ھەموو کاتىک لە کۆلانان یارى بکات، لەگەڵ ئەوێشدا
کۆمەلەى ھاوړى ئاقل و ژیری ھەبوو کە زۆر ھەزىیان لە
خۆتندن بوو و ھەموو سالتىک لەخولەکانى ھاوین
بەشدارییان دەکرد.

ھاوړىکانى زۆر ئامۆژگارىی رامیاریان دەکرد بۆ ئەوێ
زۆرەى کاتەکانى خۆى لە کۆلان بە فیرۆ نەدات، بەلام
رامیار گۆتپارەلى ئامۆژگارىیەکانى ئەوانى نەدەکرد، بۆیە

کاتیکی خوښه

پښتانه دوزينه‌وه

نا: مه‌ه‌ه‌ه‌ه‌ه خه‌ل‌ل

به‌کام پښتانه ته‌م
منداله ده‌چیت
یاریه‌که‌ی خو‌ی
دینیتته‌وه؟

ته‌مه‌نت به ژماره بزانه

نا: رزگار مامه

ده‌توانیت له پښتانه ته‌م یاریه‌وه کاتیکی خوښ
له‌گه‌ل هاورپکانتدا به‌سهر به‌ی:
داوا له‌یه‌ک‌یک له هاورپکانت بکه که ته‌مه‌نی
خو‌ی له‌سهر کاغه‌زیک بنووسیت، به‌ی ته‌وه‌ی
نیشانی تو‌ی بدات، پاشان:

١- ژماره‌که جارانی دوو بکات (٢×).

٢- ته‌نجامه‌که چند بوو (٥) ی بو‌زیاد بکات.
(٥+).

٣- دیسان ته‌نجامه‌که چند بوو جارانی (٥٠) ی
بکات. (٥٠×).

٤- ته‌نجامه‌که چند بوو بیخاته سهر ته‌مه‌نی
خو‌ی.

٥- ته‌نجامه‌که چند بوو (٣٦٥) ی بو‌زیاد
بکات. (٣٦٥+).

٦- ته‌نجامه‌که چند بوو (٦١٥) ی لی‌ی ده‌ریکات.
(٦١٥-).

تیستا ده‌بینین ته‌نجامه‌که یه‌کسانه به ژماره‌ی
ساله‌کانی ته‌مه‌نی که پیشتر له‌سهر کاغه‌ز
نووسیبو‌ی.

تیپینی:

ته‌گه‌ر ته‌نجامه‌که چوار په‌نوس (په‌قه‌م) بوو، ته‌وا
په‌نوسی یه‌که‌م و دوهم (یه‌کان و ده‌یان) یه‌کسانه
به ته‌مه‌نه‌که، ته‌گه‌ر ته‌نجامه‌که‌ش سی په‌نوس بوو،
ته‌وا په‌نوسی یه‌که‌م (یه‌کان) یه‌کسانه به ته‌مه‌نه‌که.

کاتیکی خووش

هه لێن

ئ: پێکان پشتیوان

شیکار: شیکار

- هاوینه ههوارێکی باشووری کوردستانه و له (٧) پیت پێکدێ:
- ١- پیتهکانی (٣) و (٢) و (٤) ناوی بالندهیهکی رهشه.
  - ٢- پیتهکانی (٤) و (٥) و (٣) بهمانای قاچ دیت.
  - ٣- پیتهکانی (١) و (٢) و (٥) پێچهوانه ی رۆژه.
  - ٤- پیتهکانی (٣) و (٥) و (٦) و (٧) وهکو چا دهخوریتهوه.
- ئایا ناوی ئه و هاوینه ههواره خووش و دلگیره ی کوردستان چیه؟

پێکهێنانی رسته ی به سوود

ئ: بنار هادی

١٧	١٦	١٥	١٤	١٣	١٢	١١	١٠	٩	٨	٧	٦	٥	٤	٣	٢	١
پ	ک	ئ	و	ش	ر	م	د	ه	س	ر	ت	گ	ا	ه	ن	ی

ئه گهر پیتهکانی ژماره تاکه کان به جیا و پیتهکانی ژماره جووته کانیش به جیا ده ریئنی، دهسته وازه یه کی خوشه و یستت دهست ده که وێ.

جووته کان:

شیکار: شیکار

تاکه کان:

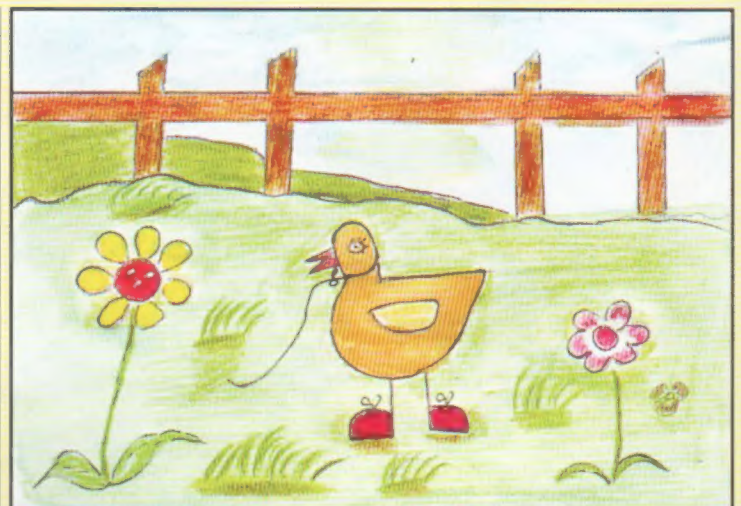
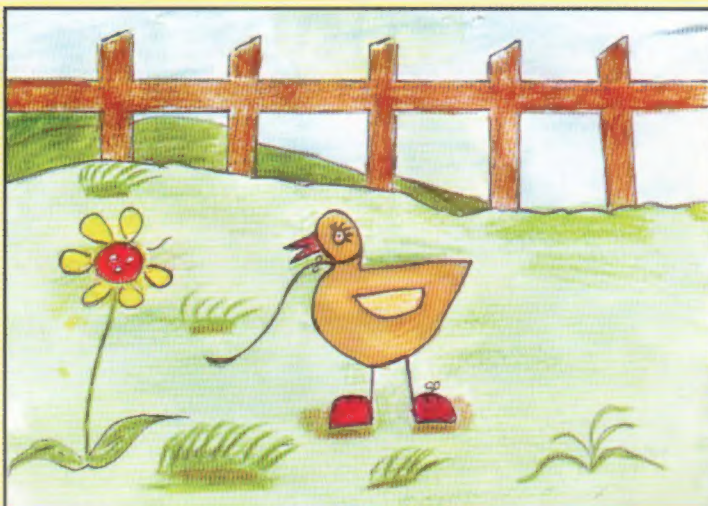
شیکار: شیکار

شیکار: شیکار

پێنج جیاوازی له نیوان ئه م دوو وینه یه دا هه یه بیان دۆزه وه:

ئ: سادیار هیوا

جیاوازی

هاورپیه کی به هر مه ند

ئا: عوسمان محهمهد هه ورامی

جگه رگۆشه نازداره کان:

بێگومان یه کێک له بواره زۆر پیرۆزو به نرخه کان، خۆتندنه وه نووسینی زۆرباش و جوان و به سووده... به راستی مایه شانا زیی هه موو لایه که، ئێوهی ژێرو هوشیار له م بواره دا ههنگاوی زۆر باشتان ناوه و نه و نه دی که جیهانه جوان و گه شه کهی خۆتان پازاندووه ته وه.

نازیزان، له م بواره دا هاورپیه کی چالاکتان گه لێک شاده، که خۆی به ئێوهی چاوه گهش بناسینیت... ئه وه بوو له دیداریکی خنجیلانده، چهند پرسیارێکمان لێکرد، ئه ویش به سوپاسه وه گوته:

- ناوم (شلک عه بدوللا ره ئووف) ه، ته مه نم (۸) ساله، خه لکی شاری (سلیمانی) م، وام له قوتابخانه ی (سوورکیو) ی سه ره تای، له پۆلی سێیه مدام.
- دایک و باوک و مامۆستا کانم زۆر هانم ده دن بۆ ئه وهی بخوینمه وه و بنووسم.
- زۆر ئاره زووم له نووسینی هۆنراوه و چیرۆکه و به ره هه میکی زۆریشم هه یه.
- پر به دل به خته وه ری و سه رکه وتن بۆ هه موو هاورپیکانم ده خوازم و هیوادارم دوا رۆژیکی روون و گه شیان هه بیت.

- ئه م هۆنراوه یه م پێشکه شه به هه موو خوینه رانی گوڤاری (ههنگ) ی نازدار.

من په پووله ی رهنگینم
زێرو زه ری سهنگینم
منم، منم، هاورپیتان
هه ر رووناکیم بۆ ژبان
ئه ی گو له رهنگینه کان
دیم بۆ لاتان هاورپیان
منم، منم، په پووله
هاورپیی ئێوهی بچکۆله

په پووله

